

Truus Bloem 1914 - 2012

Truus Bloem (foto uit 2011).

Foto Els Hoekstra

*Vroege vogels voor het raam,
Nu vliederdunne vlinders,
Zonder gerucht en van materiehaast,
Het is wel tijd, wel tijd om weg te gaan
- Vasalis*

Bij het overlijden van Truus Bloem

De hiervoor opgenomen cursieve, zo passende en mooie tekst sierde het overlijdensbericht van Geertruida (voor ons Truus) Bloem – Margadant, die op 27 februari op 97-jarige leeftijd is overleden. Bijna een jaar geleden was zij als eregast in volle glorie aanwezig op het jubileumfeest van de toen 60 jaar geworden Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland. Als een van de oprichters en als iemand met ontelbaar veel verdiensten voor de Vogelwerkgroep was dit jubileum bij uitstek een gelegenheid om haar te danken voor de grote inzet, waarmee zij samen met echtgenoot Freek bijna een leven lang heeft gewerkt aan het bevorderen van de vogelstudie en het uitdragen van de schoonheid van vogels in de regio Zuid-Kennemerland. Ze genoot intens van deze feestelijke bijeenkomst, waar ze in het zonnetje werd gezet.

Truus Bloem was een icoon van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland. Samen met echtgenoot Freek, die al eerder overleed, stond ze in het najaar van 1951 aan de wieg van de Vogelwerkgroep Haarlem (in 1988 omgedoopt tot Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland), die samen met onder anderen Rijk Kofman en Theo Belterman werd opgericht.

Vanuit het KNVV kwam begin 1950 het verzoek een vogelwerkgroep op te richten. Op enkele andere plaatsen in het land was men daar ook al over aan het denken. Freek en Truus Bloem hebben toen met onder anderen Rijk Kofman en Theo Belterman in 1951 de Vogelwerkgroep Haarlem opgericht. De belangrijkste bezigheden van de nieuwe vogelwerkgroep waren het coördineren van veldactiviteiten en het waarnemen van de vogeltrek. Dat hebben Truus en Freek Bloem meer dan dertig jaar volgehouden. Truus was een van de vooraanstaande vogeltrektellers van Nederland. Samen met Freek was zij de initiatiefneemster van gecoördineerde landelijke vogeltrektellingen vanaf eind jaren vijftig.

Het belang van die eerste activiteiten zat 'm vooral in het verzamelen van gegevens uit verschillende gebieden. Bloem en Bloem hadden een systeem opgezet, waardoor gegevens uit een groot deel van het land naar Aerdenhout kwamen. Freek maakte er vervolgens een verslag van en stuurde dat iedereen toe. Dat was belangwekkend vergelijkingsmateriaal. Zo wisten ze bijvoorbeeld dat bepaalde troepen vinken die hier om zeven uur langskwamen, twee uur later in Scheveningen waren gesignaleerd. De contacten van de familie Bloem strekten zich zelfs uit tot Engeland en Duitsland.

Befaamd is ook de methode Bloem. Het was een buitengewoon praktische wijze van broedvogels inventariseren met als groot voordeel, dat je geen papierwerk meer hoefde te doen als je thuis kwam. Freek Bloem maakte zelf zijn eigen kaartjes, waarop hij zijn waarnemingen noteerde. Dat deed hij op zo'n manier, dat in één oogopslag te zien was waar en in welke tijd van het jaar in het betreffende gebied een vogel was gesigna-

leerd. Tot dan hadden andere broedvogeltelmethodeën het nadeel dat de aantekeningen 's avonds na de tocht altijd nog in beeld moesten worden gebracht. Daartoe werden de waarnemingen overgezet op soortenkaartjes. Een helse klus. Met de methode Bloem was dat niet nodig.

In 1984 is door SOVON de BMP-methode ingevoerd, die veel weg heeft van wat Freek ooit heeft bedacht. Maar voor Truus was er geen twijfel: ook bij de SOVON-methode was je 's avonds minstens een uur kwijt aan administratief werk. Gaf haar de methode Bloem maar.

Ze hebben geïnventariseerd tot 1979. Freek in een Fitisinterview: „Na zo'n lange tijd willen we wel eens andere dingen gaan doen.” Beiden realiseerden zich toen ook nog zeer goed, dat ze een leeftijd hadden bereikt, waarop het gehoor en het gezichtsvermogen achteruit gaan. Niet makkelijk, als je weet dat vogeltrektellingen veel op het gehoor worden gedaan. In die tijd vertelde Truus: „Je merkt dat je lang niet zoveel meer hoort als die jongeren. Je ziet ze komen, maar je moet aan het geluid horen wat het is. Dus je bent gedwongen op geluid te determineren.” Ondanks tientallen jaren studie noemden de Bloemen de vogeltrek destijds nog steeds een groot wonder.

Samen waren ze heel bepalend voor zowat alle activiteiten rond vogels in deze regio. Ze zaten jarenlang in het bestuur van de Vogelwerkgroep, waarvan Truus ook nog voorzitter is geweest. Samen met Freek verzorgde ze jarenlang de beginnerscursus: Truus enthousiast verhalend, Freek achter zijn bandrecorder met geluiden achter in de zaal. Generaties leden van de Vogelwerkgroep zijn zo door hen opgeleid. Uiteraard was Truus ook betrokken bij de oprichting van de vinkenbaan in de Kennemerduinen. Op latere leeftijd reisden ze vaak naar Zweden, waar ze – altijd kamperend – intens van de natuur genoten.

Ook na het wegvallen van Freek bleef Truus open staan voor nieuwe ontdekkingen in de haar omringende wereld, die haar met zijn oneindige schoonheid blijft verbazen en bezig houden. Het open staan voor nieuwe dingen, je niet druk maken over allerlei zaken en een goed huwelijk noemde ze de belangrijkste voorwaarden om gelukkig oud te worden. Deze levenswijsheid heeft ze tot het laatst gehanteerd. Een bezoek aan Truus maakte je altijd blij. Ze toonde een grote betrokkenheid en zag altijd de positieve kanten van het leven.

Ook bij de crematieplechtigheid noemden haar kinderen en kleinkinderen haar ras-optimisme, belangstelling, bescheidenheid en doorzettingsvermogen.

Ze is vast met een grote glimlach op het gelaat richting Freek gegaan. Haar as wordt verstrooid op die geliefde plek in de duinen, waar ook zijn as is verstrooid.

Jan Kuys